

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUĐOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 29. júla 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica (EÚ) 2015/2302 – Balíky cestovných služieb a spojené cestovné služby – Článok 12 – Právo ukončiť zmluvu o balíku cestovných služieb – Právo na úplnú refundáciu všetkých platieb za balík služieb – Neodvratiteľné a mimoriadne okolnosti – Pandémia ochorenia COVID-19 – Článok 17 – Platobná neschopnosť organizátora cestovných služieb – Zábezpeka refundácie všetkých uskutočnených platieb – Vysoká úroveň ochrany spotrebiteľa – Zásada rovnosti zaobchádzania“

V spojených veciach C-771/22 a C-45/23,

ktorých predmetom sú dva návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Bezirksgericht für Handelssachen Wien (Okresný obchodný súd Viedeň, Rakúsko) (C-771/22) a Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank Brussel (Holandskojazyčný obchodný súd Brusel, Belgicko) (C-45/23) zo 17. októbra 2022 a z 19. januára 2023, doručenými Súdnemu dvoru 19. decembra 2022 a 31. januára 2023, ktoré súvisia s konaniami:

Bundesarbeitskammer

proti

HDI Global SE (C-771/22),

a

A,

B,

C,

D

proti

MS Amlin Insurance SE (C-45/23),

SÚDNY DVOR (druhá komora),

* Jazyky konania: nemčina a holandčina.

v zložení: predsedníčka druhej komory A. Prechal (spravodajkyňa), predseda Súdneho dvora vykonávajúci funkciu sudcu druhej komory K. Lenaerts, sudcovia F. Biltgen, J. Passer a M. L. Arastey Sahún,

generálna advokátka: L. Medina,

tajomník: A. Lamote, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 7. decembra 2023,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Bundesarbeitskammer, v zastúpení: S. Schumacher, Rechtsanwalt,
- HDI Global SE, v zastúpení: A. Gütlbauer, M. Pichlmair a S. Sighartsleitner, Rechtsanwälte,
- A, B, C a D, v zastúpení: E. Loubris a J. Vanermen, advocaten,
- MS Amlin Insurance SE, v zastúpení: J. Van Bellinghen, advocaat,
- belgická vláda, v zastúpení: S. Baeyens, P. Cottin a C. Pochet, splnomocnení zástupcovia,
- dánska vláda, v zastúpení: J. F. Kronborg a C. Maertens, splnomocnené zástupkyne,
- grécka vláda, v zastúpení: Z. Chatzipavlou, K. Georgiadis, C. Kokkosi, K. Konsta a A. Magrippi, splnomocnení zástupcovia,
- Európsky parlament, v zastúpení: M. Menegatti a I. Terwinghe, splnomocnení zástupcovia,
- Rada Európskej únie, v zastúpení: N. Brzezinski a S. Emmerechts, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: B.-R. Killmann, I. Rubene a F. van Schaik, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky 7. marca 2024,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 17 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2302 z 25. novembra 2015 o balíkoch cestovných služieb a spojených cestovných službách, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ a ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/314/EHS (Ú. v. EÚ L 326, 2015, s. 1).
- 2 Tieto návrhy boli podané v rámci dvoch sporov medzi Bundesarbeitskammer (Spolková komora pracovníkov a zamestnancov, Rakúsko), ktorá vstúpila do práv cestujúceho, a spoločnosťou HDI Global SE, ktorá je poisťovňou organizátora cestovných služieb tohto cestujúceho (C-771/22),

ako aj štyrmi ďalšími cestujúcimi A, B, C a D na jednej strane a spoločnosťou MS Amlin Insurance SE, ktorá je poisťovňou organizátora cestovných služieb týchto štyroch ďalších cestujúcich, na druhej strane (C-45/23) vo veci odmietnutia týchto poisťovní zaplatiť daným cestujúcim refundáciu v dôsledku úpadku týchto organizátorov cestovných služieb.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 90/314/EHS

- 3 Článok 4 ods. 6 smernice Rady 90/314/EHS z 13. júna 1990 o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb (Ú. v. ES L 158, 1990, s. 59; Mim. vyd. 13/010, s. 132) stanovoval:

„Ak spotrebiteľ odstúpi od zmluvy na základe odseku 5, alebo z akejkoľvek príčiny, inej ako je chyba spotrebiteľa, organizátor zruší balík služieb pred dohovoreným termínom odchodu, spotrebiteľ bude oprávnený:

- a) buď prijať náhradný balík služieb ekvivalentnej alebo vyššej kvality, kde organizátor a/alebo maloobchodník je schopný mu takúto náhradu ponúknuť. Ak je zámena ponúknutého balíka služieb nižšej kvality, organizátor refunduje spotrebiteľovi tento rozdiel v cene;
- b) alebo dostať preplatené v čo najkratšom termíne všetky čiastky, ktoré zaplatil v súvislosti so zmluvou.

...“

- 4 Článok 7 tejto smernice stanovoval:

„Organizátor a/alebo maloobchodník, ako zmluvná strana, musí zabezpečiť dostatočný dôkaz záruky refundácie peňazí, ktoré boli zaplatené za a pre repatriáciu spotrebiteľa v prípade platobnej neschopnosti.“

Smernica 2015/2302

- 5 Odôvodnenia 1 až 3, 39 a 40 smernice 2015/2302 znejú takto:

„(1) V smernici [90/314]... sa stanovuje niekoľko významných práv spotrebiteľov vo vzťahu k balíku cestovných služieb, najmä pokiaľ ide o požiadavky na uvedenie informácií, zodpovednosť obchodníkov v súvislosti s poskytnutím balíka služieb a ochranu pred platobnou neschopnosťou organizátora alebo predajcu. Je však potrebné prispôsobiť legislatívny rámec vývoju na trhu, aby viac vyhovoval potrebám vnútorného trhu, a odstrániť nejasnosti a medzery v právnych predpisoch.

(2) Cestovný ruch zohráva v hospodárstve [Európskej ú]nie dôležitú úlohu a balíky cestovných, dovolenkových a výletných služieb (ďalej len ‚balíky služieb‘) majú na trhu cestovného ruchu významný podiel. V období od prijatia smernice [90/314] sa na uvedenom trhu udiali značné zmeny. Okrem tradičných distribučných reťazcov sa čoraz významnejším médiom,

prostredníctvom ktorého sú cestovné služby ponúkané alebo predávané, stáva internet. Cestovné služby nie sú len kombináciami v podobe tradičných vopred stanovených balíkov služieb, ale často sú zostavené podľa potrieb zákazníkov. Mnohé z uvedených kombinácií cestovných služieb buď patria do právnej ‚šedej zóny‘, alebo sa na ne smernica [90/314] vôbec nevzťahuje. Cieľom tejto smernice je prispôsobiť rozsah ochrany, aby sa zohľadnil uvedený vývoj, posilnila transparentnosť a zvýšila právna istota pre cestujúcich a obchodníkov.

- (3) V článku 169 ods. 1 a článku 169 ods. 2 písm. a) [ZFEÚ] sa stanovuje, že Únia má prispievať k dosiahnutiu vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa prostredníctvom opatrení prijímaných podľa článku 114 ZFEÚ.

...

- (39) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby cestujúci, ktorí si zakúpili balík služieb, boli plne chránení pred platobnou neschopnosťou organizátora. Členské štáty, v ktorých sú organizátori usadení, by mali zabezpečiť, aby organizátori poskytovali zábezpeku refundácie všetkých platieb vykonaných cestujúcimi alebo v ich mene v prípade, že balík služieb zahŕňa prepravu cestujúcich a repatriáciu cestujúcich v prípade platobnej neschopnosti organizátorov. Malo by však byť možné ponúknuť cestujúcim pokračovanie poskytovania balíka služieb. Členským štátom je ponechaná právomoc rozhodovať o spôsobe zabezpečenia ochrany v prípade platobnej neschopnosti, pričom by mali zaistiť, že táto ochrana je účinná. Účinnosť znamená, že ochrana by mala byť k dispozícii hneď, ako sa v dôsledku problémov organizátora s likviditou cestovné služby neposkytujú, nebudú poskytovať alebo budú poskytovať iba čiastočne, alebo ak poskytovatelia služieb vyžadujú od cestujúcich, aby za ne zaplatili. Členské štáty by mali mať možnosť vyžadovať, aby organizátori poskytli cestujúcim osvedčenie potvrdzujúce priame oprávnenie voči poskytovateľovi ochrany v prípade platobnej neschopnosti.
- (40) Ochrana v prípade platobnej neschopnosti by sa v záujme účinnosti mala vzťahovať na predvídateľné sumy platieb, ktoré by mohla ovplyvniť platobná neschopnosť organizátora, a prípadne na predvídateľné náklady na repatriáciu. Znamená to, že ochrana by mala byť dostatočná na pokrytie všetkých predvídateľných platieb uskutočnených cestujúcimi alebo v ich mene v súvislosti s balíkmi služieb v hlavnej sezóne, pričom sa zohľadňuje obdobie medzi prijatím takýchto platieb a realizáciou cesty alebo dovolenky, a prípadne aj predvídateľných nákladov na repatriáciu. Vo všeobecnosti to bude znamenať, že zábezpeka musí kryť dostatočne vysoký percentuálny podiel obratu organizátora vo vzťahu k balíkom služieb a môže závisieť od takých faktorov, ako sú druh predaných balíkov služieb vrátane druhu dopravy či cestovnej destinácie, a akékoľvek právne obmedzenia alebo záväzky organizátora, pokiaľ ide o sumy zálohových platieb, ktoré môže prevziať, a ich načasovanie pred začiatkom poskytovania balíka služieb. Zatiaľ čo potrebné krytie sa môže vypočítavať na základe najnovších obchodných údajov, napríklad obratu za posledný rozpočtový rok, organizátori by mali byť povinní prispôsobiť ochranu platobnej neschopnosti v prípade zvýšeného rizika vrátane výrazného nárastu predaja balíkov služieb. V rámci účinnej ochrany v prípade platobnej neschopnosti by sa však nemuseli zohľadňovať vysoko nepravdepodobné riziká, napríklad súčasná platobná neschopnosť viacerých najväčších organizátorov, v prípade, že by ich zohľadnenie neprímerane ovplyvnilo cenu ochrany, čím by sa znížila jej účinnosť. Záruka refundácie môže byť v takýchto prípadoch obmedzená.“

6 Článok 1 smernice 2015/2302, nazvaný „Predmet úpravy“, stanovuje:

„Účelom tejto smernice je prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu a dosiahnutiu vysokej a čo najjednoduchšej úrovne ochrany spotrebiteľa aproximáciou určitých aspektov zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa zmlúv medzi cestujúcimi a obchodníkmi o balíkoch cestovných služieb a spojených cestovných službách.“

7 Článok 3 tejto smernice, s názvom „Vymedzenia pojmov“, uvádza:

„Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

1. ‚cestovná služba‘ je:

- a) preprava cestujúcich;
- b) ubytovanie, ktoré nie je prirodzenou súčasťou prepravy cestujúcich a neuskutočňuje sa na účely bývania;
- c) prenájom automobilov, iných motorových vozidiel...
- d) akékoľvek iné služby cestovného ruchu, ktoré nie sú prirodzenou súčasťou cestovnej služby v zmysle písmen a), b) alebo c);

...“

8 Článok 5 uvedenej smernice, nazvaný „Predzmluvné informácie“, v odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby pred tým, ako sa cestujúci zaviaže zmluvou o balíku cestovných služieb alebo inou zodpovedajúcou ponukou, organizátor a v prípade predaja balíka služieb prostredníctvom predajcu aj predajca, poskytl cestujúcemu štandardné informácie prostredníctvom príslušného formulára uvedeného v prílohe I časti A alebo časti B, a prípadne vzhľadom na balík služieb tieto informácie...“

9 Článok 11 tej istej smernice, nazvaný „Zmena iných podmienok zmluvy o balíku cestovných služieb“, stanovuje:

....

2. Ak organizátor pred začiatkom poskytovania balíka služieb musí výrazne zmeniť niektorý z hlavných znakov cestovných služieb uvedených v článku 5 ods. 1 prvom pododseku písm. a) alebo nemôže splniť osobitné požiadavky uvedené v článku 7 ods. 2 písm. a), alebo navrhuje zvýšiť cenu balíka služieb o viac než 8 % v súlade s článkom 10 ods. 2, cestujúci môže v primeranej lehote, ktorú určí organizátor:

a) akceptovať navrhnuté zmeny alebo

b) ukončiť zmluvu bez zaplatenia stornovacieho poplatku.

Ak cestujúci ukončí zmluvu o balíku cestovných služieb, cestujúci môže akceptovať náhradný balík služieb, pokiaľ možno rovnocennej alebo vyššej kvality, ak mu ho organizátor ponúkne.

...

5. Ak sa zmluva o balíku cestovných služieb ukončí podľa odseku 2 prvého pododseku písm. b) tohto článku a cestujúci neakceptuje náhradný balík služieb, organizátor refunduje všetky platby

uskutočnené cestujúcim alebo v jeho mene bez zbytočného odkladu a v každom prípade najneskôr do 14 dní po ukončení zmluvy. ...“

- 10 V článku 12 smernice 2015/2302 s názvom „Ukončenie zmluvy o balíku cestovných služieb a právo na odstúpenie od zmluvy pred začiatkom poskytovania balíka služieb“ sa stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby cestujúci mohol zmluvu o balíku cestovných služieb ukončiť kedykoľvek pred začiatkom poskytovania balíka služieb. Ak cestujúci ukončí zmluvu o balíku cestovných služieb podľa tohto odseku, môže sa od neho požadovať, aby organizátorovi zaplatil primeraný a odôvodnený stornovací poplatok. ...“

2. Bez ohľadu na odsek 1 má cestujúci právo ukončiť zmluvu o balíku cestovných služieb pred začiatkom poskytovania balíka služieb bez zaplataenia akéhokoľvek stornovacieho poplatku v prípade, keď v mieste destinácie alebo v jeho bezprostrednej blízkosti nastanú neodvratiteľné a mimoriadne okolnosti, ktoré významne ovplyvnia poskytovanie balíka služieb alebo ktoré významne ovplyvnia prepravu cestujúcich do destinácie. V prípade ukončenia zmluvy o balíku cestovných služieb podľa tohto odseku má cestujúci nárok na úplnú refundáciu všetkých platieb za balík služieb, ale nemá nárok na dodatočnú náhradu.

3. Organizátor môže ukončiť zmluvu o balíku cestovných služieb a v plnej miere refundovať cestujúcemu všetky platby za balík služieb, ale nenesie zodpovednosť za dodatočnú náhradu, ak:

...

b) neodvratiteľné a mimoriadne okolnosti zabraňujú organizátorovi plniť zmluvu a cestujúcemu oznámi ukončenie zmluvy bez zbytočného odkladu pred začiatkom poskytovania balíka služieb.

4. Organizátor poskytne refundáciu požadovanú podľa odsekov 2 a 3, alebo pokiaľ ide o odsek 1, vráti všetky platby uskutočnené cestujúcim alebo v jeho mene za balík služieb znížené o primeraný stornovací poplatok. Takéto refundácie alebo platby sa cestujúcemu refundujú alebo vrátia bez zbytočného odkladu a v každom prípade najneskôr do 14 dní po ukončení zmluvy o balíku cestovných služieb.

...“

- 11 Článok 17 tejto smernice, nazvaný „Účinnosť a rozsah ochrany v prípade platobnej neschopnosti“, stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby organizátori usadení na ich území poskytovali zábezpeku refundácie všetkých platieb uskutočnených cestujúcimi alebo v ich mene v rozsahu, v akom sa príslušné služby neposkytnú v dôsledku platobnej neschopnosti organizátora. Ak je v zmluve o balíku cestovných služieb zahrnutá aj preprava cestujúcich, organizátori tiež poskytnú zábezpeku repatriácie cestujúcich. Môže sa ponúknuť pokračovanie balíka služieb.

...

2. Zábezpeka uvedená v odseku 1 je účinná a vzťahuje sa na rozumne predvídateľné náklady. Vzťahuje sa na platby za balíky služieb uskutočnené cestujúcimi alebo v ich mene, pričom sa

zohľadňuje doba uplynutá od zaplataenia záloh a konečných platieb do realizácie balíka služieb, ako aj odhadované náklady na repatriáciu v prípade platobnej neschopnosti organizátora.

...

4. V prípade, že poskytnutie balíka služieb je ovplyvnené platobnou neschopnosťou organizátora, zábezpeka je bez poplatku k dispozícii na zabezpečenie repatriácií, a ak je to potrebné, na financovanie ubytovania pred repatriáciou.

5. Pokiaľ ide o neposkytnuté cestovné služby, refundácia sa na základe žiadosti cestujúceho poskytne bez zbytočného odkladu.“

- 12 Časť A prílohy I k uvedenej smernici s názvom „Formulár štandardných informácií pre zmluvy o balíku cestovných služieb v prípade, že existuje možnosť hypertextových odkazov“ obsahuje v rámečku obsah tohto formulára a uvádza, že kliknutím na hypertextový odkaz dostane cestujúci tieto informácie:

„Hlavné práva podľa smernice (EÚ) 2015/2302

...

– Ak sa organizátor alebo v niektorých členských štátoch predajca dostane do platobnej neschopnosti, platby budú refundované. ...

...“

- 13 Časť B prílohy I k tej istej smernici, nazvaná „Formulár štandardných informácií pre zmluvy o balíku cestovných služieb v situáciách, ktoré nie sú upravené v časti A“, spresňuje v rámečku obsah tohto formulára a uvádza rovnaké základné práva, aké sú uvedené v časti A prílohy I k tejto smernici.

Rakúske právo

- 14 V § 3 Verordnung der Bundesministerin für Digitalisierung und Wirtschaftsstandort über Pauschalreisen und verbundene Reiseleistungen (vyhláška spolkového ministerstva digitalizácie a hospodárskych záležitostí o balíkoch cestovných služieb a spojených cestovných službách) z 28. septembra 2018 (BGBl. II, 260/2018) sa stanovuje:

„1. Osoby oprávnené organizovať cestovné služby musia zabezpečiť, aby cestujúcemu bola poskytnutá náhrada:

- (1) už uskutočnených platieb (zálohové platby a doplatok), ak sa z dôvodu platobnej neschopnosti organizátora cestovné služby neposkytnú úplne alebo čiastočne, alebo ak poskytovateľ požaduje, aby cestujúci za tieto služby zaplatil;
- (2) nevyhnutných výdavkov na repatriáciu a ak je to potrebné, nákladov na ubytovanie pred repatriáciou, ktoré vznikli v dôsledku platobnej neschopnosti organizátora alebo – v prípade zodpovednosti za prepravu osôb – predajcu spojených cestovných služieb, a

(3) prípadne nevyhnutných nákladov na pokračovanie balíka cestovných služieb alebo sprostredkovanej spojenej cestovnej služby. ...“

15 V § 10 Bundesgesetz über Pauschalreisen und verbundene Reiseleistungen (Pauschalreisegesetz – PRG) (spolkový zákon o balíkoch cestovných služieb a spojených cestovných službách) z 24. apríla 2017 (BGBl. I, 50/2017) sa stanovuje:

„1. Cestujúci môže pred začiatkom poskytovania balíka cestovných služieb kedykoľvek bez uvedenia dôvodov ukončiť zmluvu o balíku cestovných služieb. Keď cestujúci podľa tohto odseku ukončí zmluvu o balíku cestovných služieb, organizátor môže požadovať zaplatenie primeranej a opodstatnenej náhrady. V zmluve o balíku cestovných služieb sa môžu stanoviť primerané štandardné poplatky za ukončenie zmluvy, ktoré sa vypočítajú v závislosti od doby medzi dňom ukončenia balíka služieb a dňom jeho začiatku, ako aj v závislosti od očakávaných úspor nákladov a príjmov vyplývajúcich z poskytnutia dotknutých cestovných služieb. Keď v zmluve nebola stanovená žiadna paušálna náhrada, výška náhrady sa má rovnať rozdielu medzi cenou balíka cestovných služieb, pričom sa odpočítajú ušetrené výdavky a príjmy z iného využitia balíka cestovných služieb. Organizátor cestovných služieb musí na žiadosť cestujúceho odôvodniť výšku náhrady.

2. Bez ohľadu na právo na ukončenie zmluvy podľa ods. 1 môže cestujúci pred začiatkom poskytovania balíka cestovných služieb zmluvu o balíku cestovných služieb ukončiť bez zaplatenia náhrady, keď v mieste destinácie alebo v jeho bezprostrednej blízkosti nastanú neodvratiteľné a mimoriadne okolnosti, ktoré významne ovplyvnia poskytovanie balíka služieb alebo ktoré významne ovplyvnia prepravu cestujúcich do destinácie. Keď cestujúci ukončí zmluvu o balíku cestovných služieb podľa tohto odseku, cestujúci má nárok na úplnú refundáciu všetkých platieb za balík služieb, ale nemá nárok na dodatočnú náhradu.

...

4. V prípade ukončenia zmluvy podľa predchádzajúcich odsekov organizátor cestovných služieb bezodkladne, najneskôr však do 14 dní od prijatia vyhlásenia o odstúpení od zmluvy, vráti cestujúcemu všetky platby, ktoré boli uskutočnené cestujúcim alebo v jeho mene, v súvislosti s balíkom služieb, po odpočítaní náhrady stanovenej v odseku 1 v prípade ukončenia zmluvy uvedeného v odseku 1.“

Belgické právo

Zákon o predaji balíkov cestovných služieb

16 Podľa článku 30 loi relative à la vente de voyages à forfait, de prestations de voyage liées et de services de voyage (zákon o predaji balíkov cestovných služieb, spojených cestovných služieb a cestovných služieb) z 21. novembra 2017 (*Moniteur belge* z 1. decembra 2017, s. 106673, ďalej len „zákon o predaji balíkov cestovných služieb“) má cestujúci právo odstúpiť od zmluvy o balíku cestovných služieb, „ak neodvratiteľné a mimoriadne okolnosti, ktoré nastali v mieste destinácie alebo v jeho bezprostrednej blízkosti, majú významný vplyv na poskytnutie balíka cestovných služieb alebo na prepravu cestujúcich do miesta destinácie“. V takom prípade tento článok priznáva cestujúcemu právo na refundáciu celej sumy, ktorú zaplatil organizátorovi cestovných služieb.

17 Článok 54 zákona o predaji balíkov cestovných služieb stanovuje:

„Organizátori a predajcovia usadení v Belgicku poskytujú zábezpeku refundácie všetkých platieb uskutočnených cestujúcimi alebo v ich mene, pokiaľ nie sú príslušné služby poskytnuté v dôsledku ich platobnej neschopnosti. ...“

Kráľovské nariadenie o ochrane pred platobnou neschopnosťou pri predaji balíkov cestovných služieb

18 Článok 3 arrêté royal relatif à la protection contre l'insolvabilité lors de la vente de voyages à forfait, de prestations de voyage liées et de services de voyage (kráľovské nariadenie o ochrane pred platobnou neschopnosťou pri predaji balíkov cestovných služieb, spojených cestovných služieb a cestovných služieb) z 29. mája 2018 (*Moniteur belge* z 11. júna 2018, s. 48438, ďalej len „kráľovské nariadenie o ochrane pred platobnou neschopnosťou pri predaji balíkov cestovných služieb“) stanovuje:

„Záruky uvedené v článkoch 54, 55, 65 a 72 zákona [o predaji balíkov cestovných služieb] sa poskytujú poisťnou zmluvou uzavretou s poisťovňou, ktorá je oprávnená vykonávať takéto transakcie.“

19 Článok 10 tohto kráľovského nariadenia znie:

„Záruku na základe poisťnej zmluvy nadobúda oprávnená osoba od okamihu, keď bola počas platnosti poisťnej zmluvy uzavretá zmluva s obchodníkom uvedeným v článku 2 bode 7 zákona [o predaji balíkov cestovných služieb].“

20 Článok 12 ods. 1 uvedeného kráľovského nariadenia stanovuje:

„V prípade platobnej neschopnosti obchodníka ponúka poisťná zmluva túto záruku:

1° pokračovať v ceste, ak je to možné;

2° vrátenie súm už zaplatených pri uzavretí zmluvy s obchodníkom;

3° vrátenie súm za cestovné služby, ktoré nemožno poskytnúť z dôvodu platobnej neschopnosti obchodníka;

4° repatriáciu cestujúcich, ak sa už začalo s plnením zmluvy s obchodníkom a táto zmluva predpokladá prepravu oprávnenej osoby a v prípade potreby ubytovanie až do repatriácie.“

21 Článok 13 prvý odsek toho istého kráľovského nariadenia obmedzuje refundáciu na „všetky platby, ktoré príjemca uhradil organizátorovi za zmluvu o balíku cestovných služieb, v rozsahu, v akom zmluva nebola splnená v dôsledku platobnej neschopnosti organizátora, alebo všetky platby za cestovné služby, ktoré neboli poskytnuté v dôsledku platobnej neschopnosti organizátora“.

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

Vec C-771/22

- 22 HDI Global je poisťovacia spoločnosť, ktorá so spoločnosťou Flamenco Sprachreisen GmbH (ďalej len „Flamenco“), spoločnosťou organizujúcou cestovné služby, uzavrela poisťnú zmluvu na krytie rizík spojených s platobnou neschopnosťou tejto poslednej uvedenej spoločnosti, ako sú uvedené v článku 3 vyhlášky spolkového ministerstva digitalizácie a hospodárskych záležitostí o balíkoch cestovných služieb a spojených cestovných službách.
- 23 Dňa 3. marca 2020 XY uzavrel so spoločnosťou Flamenco zmluvu o balíku cestovných služieb na obdobie od 3. mája do 2. júna 2020 v Las Palmas de Gran Canaria (Španielsko). Dňa 9. marca 2020 XY zaplatil v plnej výške cenu tejto cesty vo výške 2 656 eur.
- 24 Dňa 16. marca 2020 XY vypovedal zmluvu okrem iného z dôvodu upozornení, ktoré vydali rakúske a španielske orgány v nadväznosti na šírenie ochorenia COVID-19. Flamenco toto vypovedanie zmluvy nespochybnila, ale nenahradila XY cenu predmetného zájazdu.
- 25 Dňa 9. júna 2022 Landesgericht Linz (Krajinský súd Linz, Rakúsko) po skončení insolvenčného konania vyhlásil úpadok spoločnosti Flamenco.
- 26 XY postúpil svoju pohľadávku voči spoločnosti Flamenco, ktorá zodpovedala refundácii ceny za balík cestovných služieb, Spolkovej komore pracovníkov a zamestnancov. Po tomto prevode spolková komora požiadala spoločnosť HDI Global ako poisťovateľa rizika platobnej neschopnosti spoločnosti Flamenco o túto refundáciu. HDI Global odmietla poskytnúť uvedenú refundáciu z dôvodu, že kryje len riziko neuskutočnenia zájazdu spojené s touto platobnou neschopnosťou.
- 27 V nadväznosti na toto zamietnutie Spolková komora pracovníkov a zamestnancov podala proti spoločnosti HDI Global žalobu na Bezirksgericht für Handelsachen Wien (Okresný obchodný súd Viedeň, Rakúsko), ktorý je vnútroštátnym súdom, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 28 Tento súd sa v prvom rade domnieva, že na vyriešenie sporu vo veci samej je dôležité zistiť, či v prípade, ak je zmluva o balíku cestovných služieb vypovedaná cestujúcim predtým, ako sa organizátor cestovných služieb stane platobne neschopným, nárok na refundáciu, ktorý má tento cestujúci v dôsledku tohto ukončenia zmluvy, je krytý zábezpekou pre prípad platobnej neschopnosti tohto organizátora cestovných služieb. Konkrétne treba podľa uvedeného súdu určiť, či musí existovať príčinná súvislosť medzi touto platobnou neschopnosťou a neexistenciou plnenia alebo nesprávnym plnením dotknutej cestovnej služby.
- 29 V tejto súvislosti sa vnútroštátny súd domnieva, že zo znenia článku 17 ods. 1 smernice 2015/2302 vzhľadom na pojmy „v rozsahu, v akom“, a „v dôsledku“ vyplýva, že takáto príčinná súvislosť musí existovať. Takáto požiadavka by mala za následok, že refundácie, na ktoré má cestujúci nárok v dôsledku ukončenia zmluvy o balíku cestovných služieb, ktoré predchádzalo platobnej neschopnosti dotknutého organizátora, by neboli kryté zábezpekou pre prípad tejto platobnej neschopnosti stanovenou v tomto ustanovení.

- 30 Odôvodnenie 39 smernice 2015/2302 je však v rozpore s takýmto výkladom uvedeného ustanovenia, keďže stanovuje, že členské štáty by mali na jednej strane zabezpečiť, aby cestujúci, ktorí si zakúpili balík služieb, boli „plne chránení“ pred platobnou neschopnosťou organizátora, a na druhej strane aby organizátori poskytovali zábezpeku refundácie „všetkých platieb vykonaných“ cestujúcimi a ich repatriáciu. Prístup, ktorý odráža toto odôvodnenie, je okrem toho podporený vysokou úrovňou ochrany spotrebiteľov sledovanou v Únii, ako vyplýva z článku 114 ods. 3 a článku 169 ZFEÚ, ako aj z článku 38 Charty základných práv Európskej únie.
- 31 Vnútroštátny súd navyše uvádza, že otázka rozsahu ochrany proti platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb bola riešená s členskými štátmi v rámci rokovaní s Európskou komisiou, pri ktorých Komisia uviedla, že zámerom normotvorcu Únie tým, že v článku 17 smernice 2015/2302 prijal iné znenie, než je znenie uvedené v článku 7 smernice 90/314, nebolo obmedzenie zábezpeky poskytnutej cestujúcim v prípade platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb a že podľa znenia tohto článku 17 bola každá zábezpeka výslovne vylúčená, ak sa platnosť zmluvy o zájazde skončila pred vznikom tejto platobnej neschopnosti. Pripomína tiež, že Súdny dvor vo svojej judikatúre týkajúcej sa článku 7 smernice 90/314 konštatoval, že zábezpeka refundácie finančných prostriedkov zaplatených cestujúcim v prípade platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb sa poskytuje nezávisle od dôvodov uvedenej platobnej neschopnosti (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. mája 1998, Verein für Konsumenteninformation, C-364/96, EU:C:1998:226; z 15. júna 1999, Rechberger a i., C-140/97, EU:C:1999:306, ako aj zo 16. februára 2012, Blödel-Pawlik, C-134/11, EU:C:2012:98).
- 32 V druhom rade sa vnútroštátny súd pýta, či v prípade, že cestujúci odstúpi od zmluvy o balíku cestovných služieb s organizátorom z dôvodu výnimočných okolností pred dňom začatia konkurzného konania týkajúceho sa tohto organizátora, ale toto konanie prebieha počas obdobia stanoveného pre dotknutý zájazd, má tento cestujúci na základe ochrany zaručenej v článku 17 ods. 1 smernice 2015/2302 nárok na refundáciu platieb, ktoré poskytol tomuto organizátorovi. V tejto súvislosti sa domnieva, že vzhľadom na cieľ ochrany spotrebiteľov sledovaný právom Únie by nemalo zmysel predpokladať, že cestujúci má právo byť chránený pred platobnou neschopnosťou organizátora cestovných služieb, keď sa začal poskytovať jeho balík cestovných služieb, ale nie vtedy, keď legitímne vypovedal svoju zmluvu o cestovných službách.
- 33 V treťom rade sa vnútroštátny súd pýta, či v prípade, že existuje nepriama súvislosť medzi ukončením zmluvy o balíku cestovných služieb cestujúcim a platobnou neschopnosťou organizátora tejto cesty v rozsahu, v akom obe vyplývajú z tej istej mimoriadnej okolnosti, akou je v prejednávanej veci pandémia COVID-19, nárok tohto cestujúceho na náhradu škody je krytý zábezpekou pre prípad platobnej neschopnosti stanovenou v článku 17 ods. 1 smernice 2015/2302. V tejto súvislosti poukazuje na tvrdenie Spolkovej komory pracovníkov a zamestnancov, podľa ktorého, ak by sa mal článok 17 ods. 1 vykladať v tom zmysle, že táto zábezpeka sa neuplatní, ak je platobná neschopnosť organizátora cestovných služieb spôsobená tou istou mimoriadnou okolnosťou, ktorá viedla k ukončeniu zmluvy o balíku cestovných služieb zo strany cestujúceho, cestujúci by mal záujem nevykonať svoje právo ukončiť zmluvu a počkať, kým sa organizátor cestovných služieb stane platobne neschopným. Takýto prístup by obmedzil zmysel práva ukončiť zmluvu, ktoré spotrebiteľom priznáva článok 12 uvedenej smernice.

34 Za týchto podmienok Bezirksgericht für Handelssachen Wien (Okresný obchodný súd Viedeň) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Má sa článok 17 smernice [2015/2302] vykladať tak, že na platby, ktoré cestujúci uhradil organizátorovi pred začiatkom poskytovania balíka služieb, sa zábezpeka vzťahuje iba v prípade, keď sa cesta neuskutoční v dôsledku konkurzného konania [tohto organizátora], alebo sa zábezpeka vzťahuje aj na platby, ktoré boli organizátorovi uhradené pred začatím konkurzného konania, keď cestujúci pred konkurzným konaním ukončí cestu z dôvodu mimoriadnych okolností v zmysle článku 12 uvedenej smernice 2015/2302?
2. Má sa článok 17 smernice [2015/2302] vykladať tak, že na platby, ktoré cestujúci uhradil organizátorovi pred začiatkom poskytovania balíka služieb, sa zábezpeka vzťahuje iba v prípade, keď cestujúci pred konkurzným konaním ukončí cestu z dôvodu mimoriadnych okolností v zmysle článku 12 vyššie uvedenej smernice 2015/2302, ale konkurzné konanie sa začalo počas rezervovanej cesty?
3. Má sa článok 17 [smernice 2015/2302] vykladať tak, že na platby, ktoré cestujúci uhradil organizátorovi pred začiatkom poskytovania balíka služieb, sa zábezpeka vzťahuje iba v prípade, keď cestujúci ešte pred konkurzným konaním ukončí cestu z dôvodu mimoriadnych okolností v zmysle článku 12 vyššie uvedenej smernice 2015/2302 a konkurzné konanie organizátora bolo spôsobené týmito mimoriadnymi okolnosťami?“

Vec C-45/23

- 35 Dňa 13. novembra 2019 A, B, C a D kúpili prostredníctvom maloobchodníka Selectair Inter-Sun Reizen od organizátora cestovných služieb, spoločnosti Exclusive Destinations, balík cestovných služieb za cenu 36 832 eur z Bruselu (Belgicko) do Punta Cana (Dominikánska republika) na obdobie od 21. do 29. marca 2020.
- 36 V dôsledku šírenia pandémie COVID-19 bola táto cesta odložená na obdobie medzi 21. až 30. novembrom 2020. Cena uvedenej cesty bola teda stanovená na 46 428 eura.
- 37 Dňa 20. októbra 2020 A, B, C a D ukončili cestovné zmluvy z dôvodu pretrvávajúcej pandémie COVID-19 a požiadali spoločnosť Exclusive Destinations o refundáciu sumy 36 832 eur, ktorú zaplatili za túto cestu.
- 38 Dňa 8. decembra 2020 Ondernemingsrechtbank Gent (Obchodný súd Gent, Belgicko) vyhlásil konkurz na majetok spoločnosti Exclusive Destinations. Dňa 9. decembra 2020 Selectair Inter-Sun Reizen vrátila A a C sumu 4 151 eur, ktorá ešte nebola prevedená na spoločnosť Exclusive Destinations.
- 39 Dňa 22. januára 2021 A, B, C a D požiadali MS Amlin Insurance, ktorá poisťovala spoločnosť Exclusive Destinations pre prípad platobnej neschopnosti, o refundáciu súm, ktoré zaplatili spoločnosti Exclusive Destinations a ktoré im neboli vrátené.
- 40 MS Amlin Insurance odmietla uskutočniť túto refundáciu z dôvodu, že poisťovala výlučne neposkytnutie cestovných služieb z dôvodu platobnej neschopnosti spoločnosti Exclusive Destinations. Neuskutočnenie cesty A, B, C a D však bolo spôsobené tým, že vypovedali svoju zmluvu o zájazde, a nie platobnou neschopnosťou spoločnosti Exclusive Destinations.

- 41 Po tomto odmietnutí podali A, B, C a D na Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank Brussel (Holandskojazyčný obchodný súd Brusel, Belgicko), ktorý je vnútroštátnym súdom, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, žalobu, ktorou sa domáhali, aby bola spoločnosti MS Amlin Insurance uložená povinnosť zaplatiť sumu 32 681 eur zvýšenú o úroky od 22. januára 2021.
- 42 Vnútroštátny súd sa domnieva, že zábezpeka stanovená v článku 17 ods. 1 smernice 2015/2302 je povinná len vtedy, ak sa predmetné cestovné služby neposkytnú z dôvodu platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb. Táto zábezpeka by sa preto nemala vzťahovať na iné príčiny neplnenia, ako je ukončenie zmluvy o balíku cestovných služieb cestujúcim z dôvodu mimoriadnych a neodvratných okolností, ku ktorým došlo v mieste destinácie alebo v jej bezprostrednej blízkosti, ktoré majú významný vplyv na poskytovanie balíka služieb. Zákon o predaji balíkov cestovných služieb a kráľovské nariadenie o ochrane pred platobnou neschopnosťou pri predaji balíkov cestovných služieb nestanovujú v tejto súvislosti širšiu ochranu cestujúceho. Vnútroštátny súd z toho vyvodzuje, že ak sa – ako v prejednávanej veci – po ukončení zmluvy o balíku cestovných služieb zo strany cestujúcich z dôvodu neodvratiteľných a mimoriadnych okolností organizátor cestovných služieb dostane do konkurzu skôr, ako týmto cestujúcim vráti sumy, ktoré zaplatili za túto cestu, cestujúci nemôžu využiť zábezpeku stanovenú v článku 17 ods. 1 smernice 2015/2302//ak, ako v prejednávanej veci, sa organizátor cestovných služieb po ukončení zmluvy o balíku cestovných služieb zo strany cestujúcich z dôvodu neodvratiteľných a mimoriadnych okolností, ale predtým, ako týmto cestujúcim vráti sumy, ktoré zaplatili za túto cestu, dostane do konkurzu, cestujúci nevyužijú zábezpeku stanovenú v článku 17 ods. 1 smernice 2015/2302.
- 43 Vnútroštátny súd však vyjadruje pochybnosti, pokiaľ ide o rozsah ochrany priznanej týmto posledným uvedeným ustanovením.
- 44 Po prvé sa pýta, či skutočnosť, že zábezpeka stanovená v článku 17 ods. 1 smernice 2015/2302 sa neuplatňuje na cestujúceho, ktorý má nárok na vrátenie súm, ktoré zaplatil v dôsledku ukončenia svojej zmluvy o balíku cestovných služieb z dôvodu neodvratiteľných a mimoriadnych okolností, ak sa organizátor po tomto ukončení zmluvy, ale pred vrátením uhradených platieb dostal do konkurzu, umožňuje primeranú ochranu spotrebiteľov v súlade so všeobecným cieľom tejto smernice. V tejto súvislosti pripomína, že týmto cieľom je prispieť k dosiahnutiu vysokej úrovne ochrany spotrebiteľov, ako sa uvádza v odôvodnení 3 uvedenej smernice, ktoré odkazuje na článok 169 ZFEÚ. Navyše odôvodnenie 39 tej istej smernice stanovuje, že cestujúci, ktorí si zakúpili balík služieb, majú byť plne chránení pred platobnou neschopnosťou organizátora a že zábezpeka v prípade platobnej neschopnosti, ktorú musia poskytnúť organizátori cestovných služieb, musí pokrývať refundáciu všetkých platieb uskutočnených cestujúcimi. Vnútroštátny súd tiež zdôrazňuje, že podľa smernice 90/314 sa ochrana spotrebiteľov pred platobnou neschopnosťou organizátorov cestovných služieb vzťahovala na všetky sumy, ktoré spotrebiteľia zaplatili.
- 45 Po druhé sa vnútroštátny súd pýta, či ochrana pred platobnou neschopnosťou stanovená v smernici 2015/2302 nevedie k rozdielnemu zaobchádzaniu. Podľa tohto súdu tak cestujúcemu, ktorý nemôže začať svoj zájazd z dôvodu platobnej neschopnosti organizátora, ako aj cestujúcemu, ktorý v dôsledku ukončenia zmluvy nemôže získať náhradu z dôvodu tejto platobnej neschopnosti, vzniká finančná strata vyplývajúca zo skutočnosti, že obaja zaplatili cenu za zájazd pred plnením predmetnej zmluvy o balíku cestovných služieb. Podľa znenia článku 17 tejto smernice sa však ochrana proti platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb vzťahuje len na stratu v prípade prvého cestujúceho. Vnútroštátny súd sa preto pýta, či je toto rozdielne zaobchádzanie odôvodnené.

- 46 Za týchto podmienok Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank Brussel (Holandskojazyčný obchodný súd Brusel) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 17 ods. 1 smernice [2015/2302] vykladať v tom zmysle, že zábezpeka refundácie všetkých platieb uskutočnených cestujúcimi alebo v ich mene, ktorá je v ňom upravená, platí aj v prípade, keď cestujúci odstúpi od zmluvy o balíku cestovných služieb na základe neodvratiteľných a mimoriadnych okolností v zmysle článku 12 ods. 2 tejto smernice a organizátor – po ukončení zmluvy o balíku cestovných služieb z tohto dôvodu, ale pred skutočnou refundáciou týchto platieb cestujúcemu – je vyhlásený za platobne neschopného, v dôsledku čoho cestujúci utrpí finančnú ujmu a v dôsledku toho znáša v prípade platobnej neschopnosti organizátora ekonomické riziko?“

Konanie na Súdnom dvore

- 47 Rozhodnutím Súdneho dvora z 24. októbra 2023 boli veci C-771/22 a C-45/23 spojené na účely ústnej časti konania a vyhlásenia rozsudku.

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-771/22

- 48 HDI Global sa domnieva, že výklad článku 17 ods. 1 smernice 2015/2302 nie je rozhodujúci pre vyriešenie sporu vo veci samej C-771/22. Pre toto riešenie je rozhodujúci len obsah poisťnej zmluvy, ktorú uzavrela so spoločnosťou Flamenco, takže návrh na začatie prejudiciálneho konania v tejto veci smeruje k objasneniu všeobecných alebo hypotetických otázok, na čo prejudiciálne konanie nemôže slúžiť.
- 49 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v rámci spolupráce medzi Súdny dvorom a vnútroštátnymi súdmi, zakotvenej v článku 267 ZFEÚ, prislúcha výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorému bol spor predložený a ktorý musí prevziať zodpovednosť za vydávané súdne rozhodnutie, aby s prihliadnutím na osobitosti veci posúdil tak nevyhnutnosť prejudiciálneho rozhodnutia na to, aby mohol vydať svoj rozsudok, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Preto, pokiaľ sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (rozsudok z 22. februára 2024, Consejería de Presidencia, Justicia e Interior de la Comunidad de Madrid a i., C-59/22, C-110/22 a C-159/22, EU:C:2024:149, bod 43, ako aj citovaná judikatúra).
- 50 Z toho vyplýva, že pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie platí prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor však môže odmietnuť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom, ak je zjavné, že problém je hypotetickej povahy (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. februára 2024, Consejería de Presidencia, Justicia e Interior de la Comunidad de Madrid a i., C-59/22, C-110/22 a C-159/22, EU:C:2024:149, bod 44, ako aj citovanú judikatúru).
- 51 V prejednávanej veci sa však nezdá, že by otázky položené vnútroštátnym súdom vo veci C-771/22 boli hypotetické vzhľadom na spor vo veci samej. Toto nariadenie sa totiž týka rozsahu ochrany, ktorá sa má poskytnúť cestujúcim, ak je organizátor balíka cestovných služieb platobne neschopný. Článok 17 smernice 2015/2302 pritom definuje ochranu cestujúcich pred platobnou neschopnosťou organizátorov balíkov cestovných služieb, ktorú musia členské štáty zaviesť.
- 52 Z toho vyplýva, že návrh na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-771/22 je prípustný.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke vo veci C-771/22 a jedinej otázke vo veci C-45/23

- 53 Svojou prvou otázkou vo veci C-771/22 a jedinou otázkou vo veci C-45/23, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátne súdy v podstate pýtajú, či sa má článok 17 ods. 1 smernice 2015/2302 vykladať v tom zmysle, že zábezpeka poskytnutá cestujúcemu proti platobnej neschopnosti organizátora balíka cestovných služieb sa uplatní v prípade, ak cestujúci ukončí svoju zmluvu o balíku cestovných služieb z dôvodu neodvrátiteľných a mimoriadnych okolností podľa článku 12 ods. 2 tejto smernice, po tomto ukončení sa organizátor cestovných služieb stane platobne neschopným a cestujúcemu neboli pred vznikom tejto platobnej neschopnosti úplne refundované uskutočnené platby, na ktoré má nárok podľa tohto posledného uvedeného ustanovenia.
- 54 Na úvod treba uviesť, že článok 12 ods. 2 smernice 2015/2302 priznáva cestujúcemu právo na úplnú refundáciu platieb v rámci balíka služieb, ak ukončí svoju zmluvu o balíku cestovných služieb pred začiatkom poskytovania balíka služieb z dôvodu neodvrátiteľných a mimoriadnych okolností, ktoré nastali v mieste destinácie alebo v jej bezprostrednej blízkosti a ktoré významne ovplyvňujú poskytovanie tohto balíka služieb alebo prepravu cestujúcich do tejto destinácie. Okrem toho, ak cestujúci uplatní toto právo, článok 12 ods. 4 tejto smernice ukladá organizátorovi cestovných služieb povinnosť uskutočniť takúto refundáciu bez zbytočného odkladu a v každom prípade najneskôr do 14 dní od ukončenia zmluvy o balíku cestovných služieb.
- 55 V prejednávanej veci nie je sporné, že cestujúci, ktorí dali podnet na spory vo veci samej, boli oprávnení ukončiť svoju zmluvu o balíku cestovných služieb podľa článku 12 ods. 2 smernice 2015/2302 z dôvodu výskytu a pretrvávania pandémie COVID-19. Títo cestujúci mali preto nárok na vrátenie celej sumy, ktorú zaplatili príslušným organizátorom cestovných služieb, a to najneskôr do štrnástich dní od ukončenia zmluvy o balíku cestovných služieb. Napriek tomuto právu im nebola vyplatená refundácia, pretože títo organizátori sa stali platobne neschopnými a ich poisťovatelia nemali v úmysle poskytnúť poisťné krytie, keďže sa domnievali, že tak nie sú povinní urobiť vzhľadom na uplatniteľnú vnútroštátnu právnu úpravu, ktorou bol prebratý článok 17 ods. 1 tejto smernice.
- 56 Pokiaľ ide o výklad tohto posledného uvedeného ustanovenia, podľa ustálenej judikatúry je v tejto súvislosti potrebné zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou, a prípadne aj históriu jeho vzniku [pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. januára 2023, FTI Touristik (Balík cestovných služieb na Kanárske ostrovy), C-396/21, EU:C:2023:10, bod 19 a citovanú judikatúru]. Ak však zmysel ustanovenia práva Únie jednoznačne vyplýva zo samotného znenia tohto ustanovenia, Súdny dvor sa nemôže od tohto zmyslu odchyliť (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. januára 2022, VYSOČINA WIND, C-181/20, EU:C:2022:51, bod 39).
- 57 Pokiaľ ide o znenie článku 17 ods. 1 smernice 2015/2302, tento článok stanovuje, že členské štáty zabezpečia, aby organizátori balíkov cestovných služieb usadení na ich území poskytovali zábezpeku refundácie všetkých platieb uskutočnených cestujúcimi alebo v ich mene v rozsahu, v akom sa príslušné služby neposkytnú z dôvodu platobnej neschopnosti týchto organizátorov.

- 58 Je pravda, že pojem „dotknuté služby“ možno chápať tak, že sa vzťahuje na „cestovné služby“ v zmysle článku 3 bodu 1 smernice 2015/2302, čo by znamenalo, že ochrana v prípade platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb, ktorú musí zaviesť každý členský štát, sa vzťahuje len na situácie, v ktorých cestovné služby uvedené v zmluve o balíku cestovných služieb neboli poskytnuté z dôvodu platobnej neschopnosti organizátora. Podľa tohto výkladu musí teda existovať príčinná súvislosť medzi neposkytnutím týchto cestovných služieb a platobnou neschopnosťou organizátora cestovných služieb, aby mal cestujúci nárok na zábezpeku proti platobnej neschopnosti organizátora stanovenú v článku 17 uvedenej smernice.
- 59 Ako však uviedli viacerí účastníci konania pred Súdny dvorom, na rozdiel od mnohých iných ustanovení smernice 2015/2302, článok 17 ods. 1 tejto smernice neodkazuje na „cestovné služby“, ale na „príslušné služby“, pričom tento posledný uvedený výraz možno chápať tak, že má širší rozsah ako prvý, a teda zahŕňa aj iné služby poskytované organizátormi cestovných služieb, ako napríklad refundácie, ktoré sa majú zaplatiť cestujúcim v dôsledku ukončenia ich zmluvy o balíku cestovných služieb.
- 60 Z toho vyplýva, že zmysel článku 17 ods. 1 smernice 2015/2302 z jeho znenia jednoznačne nevyplýva. V súlade s judikatúrou uvedenou v bode 56 tohto rozsudku je preto potrebné preskúmať kontext tohto ustanovenia, ciele tejto smernice, a prípadne aj históriu jej vzniku.
- 61 Pokiaľ ide v prvom rade o kontext článku 17 ods. 1 smernice 2015/2302, článok 17 ods. 4 tejto smernice spresňuje, že ak je poskytnutie balíka služieb ovplyvnené platobnou neschopnosťou organizátora, poskytne sa bezplatne zábezpeka na zabezpečenie repatriácie cestujúceho a v prípade potreby na financovanie ubytovania pred touto repatriáciou.
- 62 Článok 17 ods. 5 uvedenej smernice stanovuje, že pokiaľ ide o neposkytnuté cestovné služby, refundácia sa na základe žiadosti cestujúceho poskytne bez zbytočného odkladu.
- 63 Vzhľadom na ich znenie, a najmä na pojmy „keď je poskytnutie balíka služieb ovplyvnené platobnou neschopnosťou organizátora cestovných služieb“ a „neposkytnuté cestovné služby“, ktoré sú uvedené v článku 17 ods. 4 a článku 17 ods. 5 smernice 2015/2302, môžu tieto ustanovenia podporiť výklad článku 17 ods. 1 uvedenej smernice, podľa ktorého sa pojem „príslušné služby“ vzťahuje len na cestovné služby, takže zábezpeka stanovená v tomto článku sa uplatní len vtedy, ak existuje príčinná súvislosť medzi neposkytnutím týchto služieb a platobnou neschopnosťou organizátora.
- 64 Ďalej článok 17 ods. 2 smernice 2015/2302 stanovuje, že zábezpeka uvedená v odseku 1 tohto článku musí byť účinná a musí pokrývať rozumne predvídateľné náklady. Táto zábezpeka teda musí pokrývať sumy platieb uskutočnených cestujúcimi alebo v ich mene, pokiaľ ide o balíky služieb, pričom sa zohľadní časový úsek medzi zálohovými platbami a úhradou zostatku a poskytnutím balíka služieb, ako aj odhadované náklady na repatriáciu v prípade platobnej neschopnosti organizátora zájazdu.
- 65 Pokiaľ ide o požiadavku účinnosti zábezpeky v prípade platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb zakotvenú v tomto ustanovení, odôvodnenie 39 smernice 2015/2302 stanovuje, že na to, aby bola ochrana v prípade platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb účinná, musí byť k dispozícii hneď, ako sa v dôsledku problémov organizátora s likviditou cestovné služby neposkytujú, nebudú poskytovať alebo budú poskytovať iba čiastočne, alebo ak

poskytovatelia služieb vyžadujú od cestujúcich, aby za ne zaplatili, čo by mohlo viesť k záveru, že článok 17 ods. 2 uvedenej smernice v spojení s týmito prvkami odôvodnenia 39 tejto smernice môže tiež podporiť výklad uvedený v bode 58 tohto rozsudku.

- 66 Na jednej strane ale toto odôvodnenie 39 tiež stanovuje, že členské štáty musia zabezpečiť, aby cestujúci, ktorí si zakúpia balík služieb, boli „úplne chránení“ pred platobnou neschopnosťou organizátora, a preto zábezpeka stanovená v článku 17 ods. 1 smernice 2015/2302 pokrýva v prípade takejto platobnej neschopnosti náhradu „všetkých platieb uskutočnených cestujúcimi alebo v ich mene“.
- 67 Na druhej strane odôvodnenie 40 tejto smernice uvádza, že požiadavka účinnosti zábezpeky v prípade platobnej neschopnosti organizátora si vyžaduje, aby ochrana v prípade platobnej neschopnosti organizátora pokrývala „predvídateľné sumy platieb, ktoré by mohla ovplyvniť platobná neschopnosť organizátora [cestovných služieb]“, čo znamená, že zábezpeka poskytujúca túto ochranu musí vo všeobecnosti pokrývať dostatočne vysoké percento obratu tohto organizátora. Podľa tohto odôvodnenia by sa nemali zohľadňovať len vysoko nepravdepodobné riziká, ako napríklad súčasná platobná neschopnosť viacerých hlavných organizátorov cestovných služieb. Takéto riziká však nesúvisia s pôvodom povinnosti organizátora cestovných služieb poskytnúť refundáciu, či už ide o neplnenie alebo ukončenie zmluvy o cestovných službách pred začiatkom poskytovania balíka služieb.
- 68 Akákoľvek refundácia platby, ktorú musí organizátor cestovných služieb poskytnúť v dôsledku ukončenia zmluvy o balíku cestovných služieb zo strany organizátora alebo cestujúceho, najmä na základe článku 12 ods. 2 smernice 2015/2302, je pritom predpokladanou výškou platby, ktorú môže ovplyvniť platobná neschopnosť organizátora cestovných služieb v zmysle odôvodnenia 40 tejto smernice. Táto refundácia sa týka platieb uskutočnených cestujúcim v dôsledku uzavretia zmluvy o balíku cestovných služieb, na ktoré sa v zásade podľa článku 17 ods. 2 uvedenej smernice vzťahuje zábezpeka uvedená v odseku 1 tohto článku.
- 69 V tejto súvislosti, ako uviedla aj generálna advokátka v bode 89 svojich návrhov, právo cestujúceho na úplnú refundáciu platieb uskutočnených v prípade ukončenia jeho zmluvy o balíku cestovných služieb z dôvodu neodvratiteľných a mimoriadnych okolností zakotveného v článku 12 ods. 2 smernice 2015/2302 by bolo zbavené potrebného účinku, ak by sa článok 17 ods. 1 tejto smernice vykladal v tom zmysle, že ak by platobná neschopnosť organizátora cestovných služieb nastala po tomto ukončení zmluvy, zábezpeka proti takejto platobnej neschopnosti by nepokrývala príslušné pohľadávky na vrátenie. Toto posúdenie platí aj pre iné refundácie, na ktoré má cestujúci nárok v dôsledku ukončenia zmluvy o balíku cestovných služieb ním alebo organizátorom a ktoré sú uvedené v článku 11 ods. 5 a článku 12 uvedenej smernice.
- 70 Neuplatnenie zábezpeky stanovenej v článku 17 ods. 1 smernice 2015/2302 na pohľadávky na refundáciu v prípade ukončenia zmluvy o balíku cestovných služieb cestujúcim môže navyše odradiť cestujúceho od uplatnenia práva ukončiť zmluvu, ktoré mu priznáva táto smernica v určitých situáciách.
- 71 Článok 17 ods. 2 smernice 2015/2302 v spojení s prvkami odôvodnenia 39 tejto smernice uvedenými v bode 66 tohto rozsudku a s odôvodnením 40 tejto smernice tak môže svedčiť v prospech výkladu odseku 1 tohto článku, podľa ktorého sa táto zábezpeka uplatní na akúkoľvek refundáciu, ktorú má organizátor cestovných služieb vyplatiť cestujúcemu, ak bola zmluva o balíku cestovných služieb ukončená v jednom z prípadov uvedených v uvedenej smernici pred vznikom platobnej neschopnosti tohto organizátora.

- 72 Napokon treba uviesť, že podľa článku 5, ktorý odkazuje na časti A a B prílohy I k smernici 2015/2302, je organizátor cestovných služieb povinný oznámiť cestujúcemu pred tým, ako sa zaviazne zmluvou o balíku cestovných služieb, základné práva podľa tejto smernice, a najmä to, že „ak sa organizátor... dostane do platobnej neschopnosti, platby budú refundované“, bez toho, aby bolo uvedené akékoľvek obmedzenie tohto práva na refundáciu v prípade platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb.
- 73 Tieto ustanovenia uvedené ako posledné tiež podporujú taký výklad rozsahu zábezpeky poskytnutej cestujúcim v článku 17 ods. 1 smernice 2015/2302 proti platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb, ktorý zahŕňa náhrady, ktoré tento organizátor dlhuje cestujúcemu v dôsledku ukončenia zmluvy o balíku cestovných služieb v jednom z prípadov uvedených v tejto smernici. Výklad tohto posledného uvedeného ustanovenia, ktorý obmedzuje rozsah len na refundácie spojené s nevykonaním cestovných služieb v dôsledku platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb, by totiž znamenal, že uvedený článok 5 uvádza cestujúceho do omylu, pokiaľ ide o jeho práva na refundáciu v prípade takejto platobnej neschopnosti.
- 74 Pokiaľ ide v druhom rade o cieľ smernice 2015/2302, z článku 1 tejto smernice v spojení s jej odôvodneniami 1 až 3 vyplýva, že smernica má odstrániť nejednoznačnosti, vyplniť právne medzery a prispôbiť rozsah ochrany priznanej cestujúcim smernicou 90/314 tak, aby sa zohľadnil vývoj na trhu, a takisto má prispieť k dosiahnutiu vysokej úrovne ochrany spotrebiteľov vyžadovanej článkom 169 ZFEÚ. Smernica 2015/2302 tak prispieva k zabezpečeniu vysokej úrovne ochrany spotrebiteľov v rámci politiky Únie v oblasti balíkov cestovných služieb v súlade s článkom 38 Charty základných práv Európskej únie.
- 75 Výklad článku 17 ods. 1 smernice 2015/2302, ktorý vylučuje zo zábezpeky proti platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb refundácie, ktoré sa majú vyplatiť cestujúcim v dôsledku ukončenia zmluvy, ku ktorému došlo v jednej zo situácií uvedených v tejto smernici pred vznikom tejto platobnej neschopnosti, by viedol k zníženiu ochrany týchto cestujúcich v porovnaní s ochranou, ktorú im priznáva smernica 90/314.
- 76 Článok 7 tejto poslednej uvedenej smernice totiž stanovoval, že organizátori musia mať dostatočné záruky na zabezpečenie refundácie finančných prostriedkov vložených spotrebiteľom v prípade platobnej neschopnosti. Súdny dvor rozhodol, že cieľom tohto článku je v plnej miere chrániť práva spotrebiteľov, ktoré sú v ňom uvedené, a tým chrániť spotrebiteľov pred všetkými rizikami definovanými v uvedenom článku, ktoré vyplývajú z platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. júna 1999, Rechberger a i., C-140/97, EU:C:1999:306, bod 61). Základným cieľom toho istého článku bolo teda zabezpečiť refundáciu peňazí zaplatených cestujúcim v prípade platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb bez toho, aby uvedená zábezpeka bola spojená s akoukoľvek osobitnou podmienkou týkajúcou sa dôvodov platobnej neschopnosti uvedeného organizátora (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. februára 2012, Blödel-Pawlik, C-134/11, EU:C:2012:98, body 20 a 21).
- 77 Vyššie uvedené posúdenie nie je spochybnené skutočnosťou, že smernica 90/314 neupravuje právo cestujúceho ukončiť zmluvu o balíku cestovných služieb a získať úplnú náhradu uhradených platieb zodpovedajúcu právu, ktoré mu teraz priznáva článok 12 ods. 2 smernice 2015/2302.

- 78 Ako totiž uviedla aj generálna advokátka v bode 82 svojich návrhov, právo ukončiť zmluvu spojené s právom na refundáciu platieb uskutočnených cestujúcim bolo zakotvené už v smernici 90/314 v prípadoch, ktoré sú teraz upravené smernicou 2015/2302. Právo cestujúceho ukončiť zmluvu o balíku cestovných služieb a získať refundáciu všetkých súm, ktoré zaplatil na základe tejto zmluvy, ak je organizátor cestovných služieb nútený podstatne zmeniť uvedenú zmluvu, uvedené v článku 11 ods. 5 smernice 2015/2302, zodpovedá právu, ktoré bolo zakotvené v článku 4 ods. 6 smernice 90/314.
- 79 V dôsledku toho ak by sa mal článok 17 ods. 1 smernice 2015/2302 vykladať tak, že obmedzuje zábezpeku v prípade platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb na náhrady, ktoré sa majú vyplatiť cestujúcim z dôvodu neuskutočnenia balíka cestovných služieb z dôvodu tejto platobnej neschopnosti, táto zábezpeka by vylučovala akúkoľvek refundáciu, ktorá sa má vyplatiť cestujúcemu v dôsledku ukončenia zmluvy, ku ktorému došlo pred vznikom uvedenej platobnej neschopnosti, vrátane refundácie sumy dlžnej cestujúcemu podľa článku 11 ods. 5 tejto smernice, čo by predstavovalo zníženie úrovne ochrany spotrebiteľov, ktorá bola zabezpečená smernicou 90/314.
- 80 Pokiaľ ide po tretie o históriu vzniku smernice 2015/2302, presný rozsah pôsobnosti článku 17 ods. 1 tejto smernice nemožno vyvodiť z prípravných prác na tejto smernici. Ako totiž uvádza aj generálna advokátka v bodoch 62 až 83 svojich návrhov, zámer normotvorcu Únie, pokiaľ ide o pôsobnosť ochrany v prípade platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb podľa článku 17 ods. 1 uvedenej smernice, z týchto prípravných prác jasne nevyplýva. Komisia z histórie vzniku tejto smernice vyvodzuje, že prijatím tohto ustanovenia mal normotvorca Únie v úmysle odchyliť sa od predchádzajúcej úrovne ochrany cestujúcich proti platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb a vylúčiť zo záruky proti tejto platobnej neschopnosti nároky cestujúcich na refundáciu, ktoré vznikli pred vznikom tejto platobnej neschopnosti, zatiaľ čo Európsky parlament tvrdí, že z tejto histórie vzniku vyplýva, že normotvorca mal v úmysle zachovať predchádzajúcu úroveň ochrany cestujúcich pred uvedenou platobnou neschopnosťou, takže zábezpeka proti tejto platobnej neschopnosti zahŕňala pohľadávky cestujúceho na refundáciu, ktoré vznikli pred vznikom platobnej neschopnosti. Pokiaľ ide o Radu Európskej únie, tá nevysvetlila, aký bol zámer normotvorcu Únie pri prijímaní článku 17 ods. 1 smernice 2015/2302.
- 81 Z vyššie uvedeného vyplýva, že hoci znenie článku 17 ods. 1 smernice 2015/2302 a určité prvky kontextu tohto ustanovenia môžu svedčiť v prospech výkladu, ktorý z pôsobnosti tohto ustanovenia vylučuje pohľadávky na refundáciu, ktoré vznikli v dôsledku ukončenia zmluvy o balíku cestovných služieb, ku ktorému došlo v jednej zo situácií uvedených v tejto smernici pred vznikom platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb, ďalšie prvky kontextu uvedeného ustanovenia a cieľ uvedenej smernice naopak smerujú k odôvodneniu výkladu zahŕňajúceho tieto pohľadávky do tejto pôsobnosti.
- 82 Ak možno text sekundárneho práva Únie vykladať viac ako jedným spôsobom, treba uprednostniť výklad, podľa ktorého je dotknuté ustanovenie v súlade s primárnym právom, pred výkladom, ktorý vedie ku konštatovaniu nezlučiteľnosti tohto ustanovenia s primárnym právom. Podľa všeobecnej zásady výkladu treba akt Únie vykladať v čo najväčšom možnom rozsahu spôsobom, ktorý nespochybni jeho platnosť, a v súlade s celým primárnym právom, okrem iného so zásadou rovnosti zaobchádzania [pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. novembra 2009, Sturgeon a i., C-402/07 a C-432/07, EU:C:2009:716, body 47 a 48, ako aj zo 16. novembra 2023, Ligue des

droits humains (Overovanie spracúvania údajov dozorným orgánom), C-333/22, EU:C:2023:874, bod 57 a citovanú judikatúru]. Práve túto zásadu uvádza vnútroštátny súd vo veci C-45/23, ako bolo uvedené v bode 45 tohto rozsudku.

- 83 Zásada rovnosti zaobchádzania, ktorá je všeobecnou zásadou práva Únie, vyžaduje, aby sa s porovnateľnými situáciami nezaobchádzalo rozdielne a aby sa s rozdielnymi situáciami nezaobchádzalo rovnako, pokiaľ takéto zaobchádzanie nie je objektívne odôvodnené (pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. novembra 2023, MG/EIB, C-173/22 P, EU:C:2023:932, bod 45 a citovanú judikatúru).
- 84 Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, posúdenie porovnateľnosti situácií na účely posúdenia dodržania uvedenej všeobecnej zásady sa musí vykonať z hľadiska cieľa sledovaného aktom, ktorého súčasťou je predmetná norma (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. novembra 2009, Sturgeon a i., C-402/07 a C-432/07, EU:C:2009:716, bod 49).
- 85 Ako bolo uvedené v bode 74 tohto rozsudku, cieľom smernice 2015/2302 je dosiahnuť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov. Článok 17 tejto smernice prispieva k dosiahnutiu tohto cieľa s cieľom chrániť cestujúceho pred finančným rizikom vyplývajúcim z platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb. Vzhľadom na skutočnosť, že cestujúci zaplatí celú cenu svojho balíka cestovných služieb alebo jej časť pred tým, ako bude môcť využiť cestovné služby organizátora, znáša riziko straty zodpovedajúcej sumy, ak sa organizátor následne stane platobne neschopným.
- 86 Vzhľadom na tento cieľ však referenčným bodom na porovnanie situácie cestujúceho, ktorý po zaplatení celej ceny balíka cestovných služieb alebo jej časti ukončil svoju zmluvu o balíku cestovných služieb v jednej zo situácií uvedených v tejto smernici, ale uvedená suma nebola vrátená z dôvodu, že organizátor cestovných služieb sa stal platobne neschopným po tomto ukončení zmluvy, a situácie cestujúceho, ktorého zájazd sa neuskutočnil a ktorému nebola zaplatená refundácia z dôvodu platobnej neschopnosti tohto organizátora, musí byť riziko finančných strát dotknutého cestujúceho.
- 87 Vzhľadom na tento referenčný bod je situácia oboch uvedených cestujúcich porovnateľná. V oboch prípadoch je totiž cestujúci vystavený finančnému riziku, že z dôvodu platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb nebude môcť získať späť sumy, ktoré zaplatil tomuto organizátorovi, hoci by na to mal nárok podľa smernice 2015/2302.
- 88 V dôsledku toho na základe zásady rovnakého zaobchádzania tak cestujúci, ktorého balík cestovných služieb nemožno poskytnúť z dôvodu platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb, ako aj cestujúci, ktorý ukončil zmluvu o balíku cestovných služieb, najmä podľa článku 12 ods. 2 smernice 2015/2302, musia mať nárok na zábezpeku v prípade platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb stanovenú v článku 17 ods. 1 tejto smernice, pokiaľ ide o refundáciu, ktorá im prináleží, ak rozdiel v zaobchádzaní s týmito dvoma kategóriami cestujúcich nie je objektívne odôvodnený.
- 89 V súvislosti s týmto posledným uvedeným aspektom sa zdá, že žiadna skutočnosť nemôže odôvodniť rozdielne zaobchádzanie s uvedenými kategóriami cestujúcich. Konkrétne pokiaľ ide o možnosť vylúčiť vysoko nepravdepodobné riziká z pôsobnosti ochrany proti platobnej neschopnosti organizátora cestovných služieb, na ktorú poukázali niektorí účastníci konania pred Súdny dvorom na základe odôvodnenia 40 smernice 2015/2302, zo spisov, ktoré má Súdny dvor k dispozícii, nevyplýva, že takéto vylúčenie bolo stanovené vo vnútroštátnych

právných predpisoch a poisťných zmluvách, o ktoré ide vo veci samej. V každom prípade takéto prípadné vylúčenie neumožňuje odôvodniť takéto rozdielne zaobchádzanie. Ako sa totiž uvádza v odôvodnení 40, týka sa takých rizík, ako je súčasná platobná neschopnosť viacerých najväčších organizátorov cestovných služieb. Nesúvisí s otázkou, či pohľadávka cestujúceho na refundáciu, ktorá je dotknutá platobnou neschopnosťou organizátora cestovných služieb, vyplýva z neplnenia balíka služieb alebo z výkonu práva tohto cestujúceho ukončiť zmluvu o balíku cestovných služieb v jednej zo situácií, na ktoré sa vzťahuje uvedená smernica.

- 90 Preto vzhľadom na judikatúru citovanú v bode 82 tohto rozsudku a zásadu rovnosti zaobchádzania sa má článok 17 ods. 1 smernice 2015/2302 vykladať v tom zmysle, že zábezpeka pre prípad platobnej neschopnosti organizátorov cestovných služieb zahŕňa pohľadávky cestujúcich na refundáciu, ktoré vznikli v dôsledku ukončenia ich zmluvy o balíku cestovných služieb, ku ktorému došlo v jednej zo situácií uvedených v tejto smernici pred tým, ako sa organizátor cestovných služieb stal platobne neschopným.
- 91 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prvú otázku vo veci C-771/22 a na jedinú otázku vo veci C-45/23 odpovedať tak, že článok 17 ods. 1 smernice 2015/2302 sa má vykladať v tom zmysle, že zábezpeka poskytnutá cestujúcemu pre prípad platobnej neschopnosti organizátora balíka cestovných služieb sa uplatňuje v prípade, ak cestujúci ukončí svoju zmluvu o balíku cestovných služieb z dôvodu neodvratiteľných a mimoriadnych okolností podľa článku 12 odseku 2 tejto smernice, organizátor cestovných služieb sa po tomto ukončení zmluvy stal platobne neschopným a tomuto cestujúcemu nebola pred vznikom tejto platobnej neschopnosti poskytnutá refundácia všetkých uskutočnených platieb, na ktorú má nárok podľa tohto posledného uvedeného ustanovenia.

O druhej a tretej otázke vo veci C-771/22

- 92 Vzhľadom na odpoveď na prvú otázku vo veci C-771/22 nie je potrebné odpovedať na druhú a tretiu otázku v tejto veci.

O trovách

- 93 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Článok 17 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2302 z 25. novembra 2015 o balíkoch cestovných služieb a spojených cestovných službách, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ a ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/314/EHS,

sa má vykladať v tom zmysle, že:

zábezpeka poskytnutá cestujúcemu pre prípad platobnej neschopnosti organizátora balíka cestovných služieb sa uplatňuje v prípade, ak cestujúci ukončí svoju zmluvu o balíku

cestovních služeb z důvodu neodvratitelných a mimoriadnych okolností podľa článku 12 odseku 2 tejto smernice, organizátor cestovních služeb sa po tomto ukončení zmluvy stal platobne neschopným a tomuto cestujúcemu nebola pred vznikom tejto platobnej neschopnosti poskytnutá refundácia všetkých uskutočnených platieb, na ktorú má nárok podľa tohto posledného uvedeného ustanovenia.

Podpisy